

Autor Ewa Tarkowska

CYFROWA RESTAURACJA UNIKATOWYCH ZASOBÓW BIBLIOTEKI AKADEMII TEATRALNEJ

CZĘŚĆ 1

KOLEKCJA WARSZAWSKA

*Publikacja dofinansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą Społeczna Odpowiedzialność Nauki / Doskonała Nauka – Wsparcie dla bibliotek naukowych; nr projektu **SONB/SP/549669/2022**; kwota dofinansowania 223 300,00 zł; całkowita wartość projektu 248 300,00 zł. Tytuł projektu: Cyfrowa restauracja unikatowych zasobów Biblioteki Akademii Teatralnej.*

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Nazwa projektu:

CYFROWA RESTAURACJA UNIKATOWYCH ZASOBÓW BIBLIOTEKI AKADEMII TEATRALNEJ

Nr projektu:

SONB/SP/549669/2022

Projekt zrealizowany w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą Społeczna Odpowiedzialność Nauki / Doskonała Nauka – Wsparcie dla bibliotek naukowych

Kwota dofinansowania: 223 300,00 zł

Całkowita wartość projektu: 248 300,00 zł

Okres realizacji: 2022-2024

WPROWADZENIE I RYS HISTORYCZNY

PIST / PWST / AKADEMIA TEATRALNA: PRESTIŻOWA UCZELNIA TWORZY INTERESUJĄCĄ BIBLIOTEKĘ Z NIEPOWTARZALNYM ZBIOREM SPECJALNYM

Zbiory Biblioteki Akademii Teatralnej [od 1996 r.], przedtem PWST [od 1946 r.] i Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej [PIST, 1932–1946] są równie interesujące i oryginalne jak historia uczelni, której są częścią. Uczelnię od początku współtworzyli – z dużym zaangażowaniem i inwencją – wybitni twórcy i artyści. Historia biblioteki zaczyna się formalnie w roku 1946. Nim w latach sześćdziesiątych XX wieku przyjęto systemowe rozwiązania funkcjonowania i gromadzenia zbiorów, zasób biblioteki tworzyły przede wszystkim dary pedagogów, począwszy od najstarszych darowizn Aleksandra Zelwerowicza, Jana Kreczmara, Stanisławy Perzanowskiej [teksty sztuk z odręcznymi adnotacjami reżyserskimi], Janiny Romanówny, Edwarda Csató, Ludwika Sempolińskiego [osobisty zbiór odręcznie zapisanych nut i tekstów piosenek], po kolejne pokolenia pedagogów, takich jak Jan Kulczyński, Barbara Lasocka, Anna Seniuk [zbiór niewydanych maszynopisów], Erwin Axer, Andrzej Wajda, Jan Skotnicki, Krystyna Mazur. W 1948 roku nastąpiło przejście 1264 tomów z Centralnego Instytutu Kultury. Nie sposób pominąć zbiorów otrzymywanych od teatrów, nie tylko warszawskich, od ZAIKSu, od Agencji Autorskiej – oryginalnych, niepublikowanych maszynopisów z adaptacjami sztuk i prozy – zarówno tych granych w wielu teatrach, począwszy od lat czterdziestych XX wieku, po tłumaczenia tekstów niewystawianych znanych i nieznanym twórców.

ORYGINALNE ZBIORY SPECJALNE BIBLIOTEKI

Najcenniejszą i najciekawszą część zasobów Biblioteki stanowią zbiory specjalne, które są gromadzone regularnie i programowo od 1963 roku. To absolutnie oryginalna i niepowtarzalna część, tworzona z dokumentów pracy wykładowców, studentów i zapraszanych twórców, materiały ściśle związane ze specyfiką i charakterem działalności PWST / Akademii Teatralnej oraz procesem dydaktycznym. Składa się na nie tradycyjna i audiowizualna dokumentacja przedstawień dyplomowych, nagrania z pracy ze studentami, egzaminy semestralne, materiały z warsztatów, często prowadzonych przez wybitnych pedagogów i mistrzów polskiego i światowego teatru, dokumentacja życia naukowego i społecznego uczelni (inauguracje roku akademickiego, fuksówki, konferencje naukowe, spotkania z artystami, twórcami), dokumentacja Międzynarodowych Festiwali Szkół Teatralnych, wydarzeń artystycznych, jubileuszy itp.

Zbiory specjalne obejmują materiały analogowe (tradycyjna dokumentacja papierowa, w tym fotograficzna) i cyfrowe (nagrania na kasetach VHS, płytach DVD i od 2017 roku gromadzone w postaci plików umieszczanych na dyskach serwerów i komputerów i udostępniane w postaci linków).

Zbiory specjalne to zarazem świadectwa działalności prestiżowej artystycznej uczelni, dokumentacja metod i procesów kształcenia, kolekcja niepowtarzalnych dokumentów z dziedzin aktorstwa, reżyserii, dramatu, nauczania zawodu, ale również zapis ewolucji trendów, różnych, zmieniających się koncepcji teatru i jego twórców, źródła dokumentujące z jednej strony pedagogiczną działalność wielu wybitnych postaci polskiego teatru i filmu XX i XXI wieku, z drugiej zapis juwenaliów artystycznych kolejnych pokoleń polskich twórców.

KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA BIBLIOTEKI, JEJ CELE I ZADANIA. DOSTĘPNOŚĆ W KATALOGACH – CHARAKTERYSTYKA ZBIORÓW

Biblioteka została powołana przez uczelnię macierzystą jako naukowa biblioteka międzywydziałowa trzech wydziałów: Aktorskiego, Reżyserii, Wiedzy o Teatrze, a od 1975 roku także Lalkarskiego w Białymstoku. Realizuje zadania dydaktyczne, naukowe i informacyjne poprzez gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów, udzielanie informacji o zbiorach własnych oraz z innych baz danych. Pełni równocześnie funkcję ogólnopolskiej naukowej biblioteki specjalistycznej oraz publicznej i włączona jest do ogólnokrajowej sieci biblioteczno-informacyjnej.

Aktualnie biblioteka pracuje w stosującym międzynarodowe normy i standardy do opracowania i udostępniania zbiorów oraz prezentacji katalogu systemie SOWA SQL Premium. Współpracuje [umowa] z Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym NUKAT. Centrum NUKAT [BUW] współpracuje z OCLC [Online Computer Library Center] i VIAF [Virtual International Authority File] / Międzynarodowa Kartoteka Haseł Wzorcowych. VIAF ujednocila zapisy haseł zbieranych z całego świata. Zbiory biblioteczne opracowywane są w standardowym, międzynarodowym formacie MARC21, stosowanym przez Bibliotekę Narodową, Centrum NUKAT, Bibliotekę Kongresu, biblioteki narodowe i publiczne na świecie. Przygotowywane opisy bibliograficzne są kompatybilne z opisami i standardami międzynarodowymi i znajdują się w VIAF, OCLC, w międzynarodowym katalogu WorldCat.

Wgląd do bazy danych jest możliwy z dowolnego terminalu na świecie poprzez [katalog OPAC](#) dostępny na stronach internetowych Akademii.

Biblioteka gromadzi zbiory z dziedziny teatru i sztuk mu pokrewnych, związanych z kulturą, sztuką i humanistyką. Budowanie zasobu odbywa się w ścisłej współpracy z użytkownikami, przede wszystkim z wykładowcami,

naukowcami i studentami. W zbiorach biblioteki są liczne trudno dostępne i niskonakładowe wydawnictwa: teksty sztuk i teksty krytycznoliterackie dotyczące teatru i historii teatru, wydawane od XVIII wieku po czasy współczesne. Dla użytkowników ze środowiska teatralnego [aktorów, reżyserów, krytyków teatralnych, naukowców i praktyków] to zbiory rzadkie, cenne i nierzadko niedostępne w innych księżnicach, a niezbędne do pracy naukowej, zawodowej i pedagogicznej, a także poznawczej dla osób zainteresowanych tymi dziedzinami. Zbiór jest zbiorem otwartym, regularnie powiększany (zakupy, dary) i meliorowanym. Obejmuje wydawnictwa z zakresu teorii, historii, zagadnień teatru i dramatu polskiego i światowego, problemów i kierunków rozwoju teatru współczesnego, teorii, historii i współczesności kinematografii polskiej i światowej, monografii, biografii ludzi teatru, kina, dramatu, literatury, sztuki i kultury, teatru lalkowego, aktorstwa, nauczania zawodu, warsztatów, wymowy, reżyserii teatralnej, filmowej, telewizyjnej, opery, operetki, kabaretu, baletu, tańca widowiskowego i współczesnego, plastyki teatralnej, scenografii, kostiumologii, muzykologii, muzyki poważnej i rozrywkowej, historii sztuki i sztuki, historii polskiej i światowej, mediów i medioznawstwa, krytyki literackiej, literatury, literaturoznawstwa, filozofii, psychologii, socjologii, religii, etnografii i pokrewnych dziedzin nauki, głównie humanistycznych.

WYBRANE ZAGADNIENIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU

OPRACOWANIE ZBIORÓW CYFROWYCH

Zbiory zdigitalizowane w ramach projektu (poza nagraniami na taśmach 35 mm) były zinwentaryzowane, opracowane bibliograficznie, rekordy z ich opisami znajdują się w katalogu komputerowym / bazie danych biblioteki AT. Po digitalizacji metadane dla dokumentów cyfrowych zostały opracowane zgodnie z obowiązującymi rozporządzeniami (Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30.10.2006 o niezbędnych elementach struktury dokumentów elektronicznych), w formacie MARC21, w bibliotecznym systemie SOWA SQL Premium. W opisach zcyfryzowanych zbiorów zawarte są niezbędne, usystematyzowane informacje opisujące dokumenty, umożliwiające ich wyszukiwanie, kontrolę, zrozumienie oraz długotrwałe przechowywanie oraz zarządzanie.

Metadane dotyczące poszczególnych materiałów posiadają trzy podstawowe składniki:

- 1. opisowe**, dotyczące obiektu źródłowego i jego ewentualnych powiązań z innymi obiektami
- 2. administracyjno-techniczne:**
 - dotyczące praw autorskich, uprawnień do udostępniania
 - związane z procesem tworzenia obiektu cyfrowego, dotyczące dokładności odwzorowania oryginału, określające format odwzorowania cyfrowego oraz ułatwiające przyszłą migrację,
 - do innych formatów (np. rozdzielczość, głębie koloru, gęstość optyczną, częstotliwość próbkowania, nazwę i typ sprzętu, na którym dokonano digitalizacji, datę i czas wykonania kopii cyfrowej, szczegółową specyfikację formatu pliku, użyte oprogramowanie)

- dotyczące zalecanego sposobu używania obiektu cyfrowego,
 - dotyczące długotrwałego przechowywania obiektu, zazwyczaj definiowanego w odniesieniu do modelu referencyjnego OASIS (Open Archival Information System), mogą zawierać informacje dotyczące zmian w obiekcie w okresie jego przechowywania w repozytorium, dane o kolejnych konwersjach formatu, z podaniem zasady konwersji i przyczyny jej wykonania oraz zmian w metadanych,
- 3. strukturalne**, dotyczące struktury treści odwzorowania cyfrowego, np. w przypadku książki – stron, rozdziałów, ilustracji, okładki, przynależności do kolekcji.

ASPEKT PRAWNY PREZENTOWANIA I UPOWSZECHNIANIA ZBIORÓW SPECJALNYCH AKADEMII TEATRALNEJ

Ze względu na specyfikę uczelni i tworzonych przez nią zbiorów specjalnych całkowite upowszechnianie w domenie publicznej i otwartym Internecie nie może być realizowane. Udostępnianie zbiorów musi uwzględniać aspekt ochronny prawa autorskiego, prawa własności intelektualnej czy ochrony wizerunku. Dotyczy to szczególnie nagrań i materiałów ze spektakli dyplomowych, dokumentacji archiwalnej, pokazów, egzaminów – zawierających takie elementy jak reżyseria, adaptacja, muzyka, choreografia, kostiumy, projekty scenograficzne, a także własność intelektualną związaną z metodami i procesem kształcenia oraz powstającą w sferze artystycznej, ponadto wizerunek osobisty.

Najważniejsze aspekty Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Art.1.2: W szczególności przedmiotem prawa autorskiego są utwory wyrażone słowem: 7) muzyczne i słowno-muzyczne, 8) sceniczne, sceniczno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, 9) audiowizualne (w tym filmowe).

Art.2.1: Opracowanie cudzego utworu, w szczególności tłumaczenie, adaptacja, jest przedmiotem prawa autorskiego, bez uszczerbku dla prawa do utworu pierwotnego.

Ustawa o prawie autorskim dopuszcza tzw. użytek publiczny, edukacyjny oraz użytek prywatny utworu.

Akademia Teatralna jest właścicielem nagrań, tworzonych w miejscu pracy wykładowców (artystów) i miejscu kształcenia studentów. Od 2004 roku zawierane są umowy prawne ze studentami i wykładowcami.

Należy przy tym pamiętać o art. 28 i 33 Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Dozwolony użytek przysługujący bibliotekom, muzeom, archiwom, uczelniom, szkołom, instytucjom oświatowym, naukowym, badawczym. „Zgodnie z prawem autorskim, wymienione wyżej instytucje, mogą korzystać z już rozpowszechnionych utworów, nie tylko w celach dydaktycznych, ale także do prowadzenia badań naukowych. Jednak wyraźne ograniczenie użytku naukowego do fragmentów utworów [prawo cytatu], rodzi wątpliwości, czy bez licencji twórców [wydawców] – można prowadzić szerzej zakrojone badania naukowe”.

„Dla osób niepełnosprawnych w ramach dozwolonego użytku publicznego można sporządzać i rozpowszechniać kopie oraz adaptacje utworów w celu ułatwienia czy umożliwienia osobom niepełnosprawnym zapoznania się z nimi. Działanie takie nie może mieć zarobkowego charakteru, musi być ograniczone do rozmiarów związanych z naturą niepełnosprawności i wynikać musi wprost z określonej niepełnosprawności.” – cyt. Fundacja Nowoczesna Polska: „Dozwolony użytek publiczny”.

REGULAMIN UDOSTĘPNIANIA ZBIORÓW BIBLIOTEKI AKADEMII TEATRALNEJ IM. ALEKSANDRA ZELWEROWICZA W WARSZAWIE I FILII W BIAŁYMSTOKU:

Rozdział IV. Korzystanie z zasobów elektronicznych

§ 6

1. Biblioteka zapewnia dostęp do cyfrowych zasobów elektronicznych:
 - a. będących własnością Biblioteki,
 - b. niebędących własnością Biblioteki,
 - c. na korzystanie z których wykupiła licencje,
 - d. na korzystanie z których uzyskała zgodę autora/ów na udostępnienie

2. Dostęp do zasobów cyfrowych licencjonowanych mają:
 - a. pracownicy i studenci posiadający aktywną kartę biblioteczną;
 - b. pozostałe osoby posiadające aktywną kartę biblioteczną, po wyrażeniu zgody przez kierownictwo Biblioteki.
3. W celu zalogowania się należy podać numer karty bibliotecznej oraz hasło. Zabronione jest udzielanie osobom nie będącym pracownikami, ani studentami Akademii dostępu do zasobów elektronicznych poprzez udostępnianie loginu i hasła.
4. Zasoby cyfrowe udostępniane przez Bibliotekę mogą być wykorzystywane przez użytkowników wyłącznie w sposób niekomercyjny na użytek własny do celów naukowych i edukacyjnych.
5. Dodatkowe ograniczenia użytkowania zasobów elektronicznych dla określonych grup użytkowników mogą wynikać z umów licencyjnych na poszczególne bazy danych.
6. Zabronione jest systematyczne i niezgodne z obowiązującym prawem autorskim i zapisami licencji korzystanie z zasobów elektronicznych udostępnianych przez Bibliotekę, tj. reprodukcja, gromadzenie na własnych nośnikach, redystrybucja lub odsprzedaż.
7. Zabronione jest dokonywanie jakichkolwiek zmian i modyfikacji w udostępnianych zasobach elektronicznych i oprogramowaniu. Szkody powstałe w wyniku niezgodnego z przepisami i licencjami oraz nieprawidłowego użytkowania zasobów cyfrowych lub ich celowego zniszczenia pokrywa bezpośredni użytkownik.
8. Nieprawidłowe użytkowanie zasobów cyfrowych jest podstawą do pozbawienia prawa do korzystania z tych zasobów.

ZBIORY BIBLIOTEKI – WARSZAWA

Podane poniżej wartości obrazują w zaokrągleniu stan zbiorów na koniec 2024 roku.

- księgozbiór łącznie: ok. 72000 vol.
- zbiory zwarte [książki]: ok. 61000 vol.
- zbiory ciągłe [czasopisma]: ok. 11000 vol.
- zbiory specjalne: ok. 12000, w tym materiały audiowizualne: 7400 [video, DVD, CD, linki]
- druki muzyczne: ok. 1800 vol.
- maszynopisy: ok. 3000 vol.
- teczki z dokumentacją przedstawień: ok. 250
- recenzje teatralne: kilkadziesiąt tysięcy [gromadzone od 1964 do 2014 roku]
- ponadto rękopisy, starodruki, prace magisterskie, licencjackie, płyty analogowe, audiobooki.

CYFROWA RESTAURACJA UNIKATOWYCH ZASOBÓW BIBLIOTEKI AKADEMII TEATRALNEJ

Głównym celem projektu było ocalenie dwóch unikatowych kolekcji ze zbiorów specjalnych Biblioteki:

1. Teatralia w formie analogowej:

- teczki z dokumentacją spektakli dyplomowych
- oryginalne, niepublikowane maszynopisy sztuk

2. Materiały audiowizualne:

- nagrania video (VHS)
- płyty DVD i CD
- taśmy 35 mm

W trakcie projektu przeprowadzono dwa równoległe procesy: digitalizację teatraliów analogowych oraz nagrań na kasetach VHS i taśmach 35 mm, a także cyfrowy transfer pozostałych materiałów audiowizualnych na stabilniejsze, nowocześniejsze nośniki, gwarantujące lepszą ochronę i łatwiejsze udostępnianie.

TECZKI Z DOKUMENTACJĄ SPEKTAKLI DYPLOMOWYCH

są gromadzone od 1963 roku. Zawierają fotografie, programy, afisze, projekty kostiumów i scenografii, recenzje, teksty sztuk oraz inne dokumenty związane z konkretnym przedstawieniem. Od końca lat osiemdziesiątych dołączano do teczek rejestracje spektakli, początkowo w postaci nagrania video, następnie płyty DVD, a ostatecznie jako linki dołączone do rekordów opisu bibliograficznego. Liczba zinwentaryzowanych teczek: 220, oddano do digitalizacji 59.

Przykłady zdigitalizowanych teczek

Dokumentacja nr 2:

Pastorałka: widowisko ludowe w układzie Leona Schillera

Przedstawienie dyplomowe Wydziału Aktorskiego: premiera grudzień 1963

Muzyka Leona Schillera i Jana Maklakiewicza

Udział biorą (między innymi): Marian Opania, Jolanta Wotłejko, Andrzej Zaorski, Jan Englert, Irena Kiziuk (Karel), Barbara Sołtysik, Damian Damięcki, Elżbieta Zawistowska, Marek Perepeczko (Student III roku PWST)

Reżyseria prof. Stanisława Perzanowska

Scenografia Jerzy Gorazdowski

Asystent reżysera Jan Skotnicki, student Wydz. Reżyserii PWST

Teczka zawiera:

- afisz
- 16 fotografii 24 cm x 18 cm
- 1 program rozkładany 19 cm x 14 cm
- 16 projektów kostiumów
- projekt scenografii
- 7 recenzji: z „Expressu Wieczornego”, „Dziennika Ludowego”, „Tygodnika Demokratycznego”, „Teatru”, „Trybuny Ludu”, „Kuriera Polskiego” i „Życia Warszawy”

Fragmenty recenzji:

„Trybuna Ludu”, 10.01.1964, autor Roman Szydłowski: „...Przedstawienie wypadło ładnie i miło. Przygotowała je niezwykle starannie STANISŁAWA PERZANOWSKA... Sprawnie wywiązał się z kilku trudnych zadań w różnych rolach ANDRZEJ ZAORSKI, dysponujący wyraźną vis comica. Szczególnie udana była jego rola Feldmarszałka. Z radością powitać należy w teatrze

drugie pokolenie aktorów, którzy idąc śladami swych rodziców, kontynuują na scenie polskiej piękne tradycje wielkich rodzin aktorskich. Są to DAMIAN DAMIĘCKI, pełen ekspresji jako Ryczywół i JOLANTA WOŁĘJKO, błyskająca swymi filuternymi oczyma w niewielkiej, ale widocznej roli Kozy. Ponadto wymienić jeszcze należy JANA ENGLERTA za rolę Żydka i MARIĘ TOMASZEWSKĄ efektownie grającą rolę Śmierci...”

„Express Wieczorny” 6.01.1964: „Niewątpliwie, zasługą reżyserii Perzanowskiej jest to, że widowisko jest naprawdę w całym znaczeniu tego słowa ludowe... Nie dziwi nas w tym zasługa doświadczonej i utalentowanej reżyserki Perzanowskiej, ale raczej zadziwia fakt tak naprawdę świetnej zespołowej gry młodziutkich aktorów... To, co pokazali, było naprawdę śliczne”.

Dokumentacja nr 37:

Akty wg tekstów Stanisława Wyspiańskiego, Stanisława Ignacego Witkiewicza, Witolda Gombrowicza i Stawomira Mrożka

Premiera 15.02.1972

Opracowanie i reżyseria Jerzy Jarocki

Choreografia Wanda Szczuka

Muzyka Stanisław Radwan

Scenografia Jerzy Kałucki

Asystenci reżysera Wiesław Górski, Marek Kondrat, Tomasz Marzecki, Ryszard Major

Udział biorą: Krystyna Adamiec-Kozłowska, Elżbieta Bajon, Iwona Biernacka, Ewa Dałkowska-Symonowicz, Urszula Gawryś, Jadwiga Jankowska-Cieślak, Zbigniew Jankowski, Krzysztof Kolberger, Marek Kondrat, Andrzej Oksza-Łapicki, Lech Michalski, Rafał Mickiewicz, Jerzy Radziwiłowicz, Maciej Szary, Karol Tyrlik, Joanna Żótkowska

Dokumentacja zawiera:

- program i afisz
- 47 projektów kostiumów [34 cm x 24 cm]
- 6 fotografii
- nuty
- 8 recenzji
- korespondencję Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej z Krakowa z 11.12.1986 skierowaną do rektora PWST w Warszawie dotyczącą wypożyczenia dokumentacji spektaklu do realizacji publikacji i wystawy z okazji 30-lecia pracy twórczej Jerzego Jarockiego
- pismo z Teatru Polskiego we Wrocławiu z 22.10.1998 do kierownika biblioteki dotyczące wypożyczenia zdjęć w związku z 40-leciem pracy Jerzego Jarockiego
- pismo z PWST w Krakowie do rektora PWST w Warszawie z 23.09.2006 z prośbą o wypożyczenie dokumentacji do zeskanowania w związku z wystawą jubileuszową Jerzego Jarockiego
- informację z dnia 9.11.2022 na rewersie z 22.05.1987 o niezwróceniu trzech fotografii z wystawy poświęconej Jarockiemu

Fragmenty recenzji:

„Sztandar Młodych”, 2.05.1972: „W poniedziałek na lotnisko Okęcie przyleciał ze Stanów Zjednoczonych 25-osobowy zespół PWST w Warszawie. Profesorowie oraz studenci ostatniego roku tej uczelni odwiedzili uniwersytety w Austin, Norman, Kansas City, Minneapolis oraz Uniwersytet Stanowy w Columbus. A potem wzięli udział w Festiwalu Amerykańskich Teatrów Akademickich... Jeszcze występ ekstra, na dwie doby przed opuszczeniem USA, w Julliarde School of Music w Nowym Jorku. Wszędzie grali przy pełnych salach. I wszędzie mieli dobra prasę. Zawieźli dwa przedstawienia: *Ćwiczenia z Szekspira*, których reżyserem jest Aleksander Bardini i *Akty* w reżyserii Jerzego Jarockiego. [J. Jarocki]:

Recenzent bodaj «Washington Post» krytykując jedno z przedstawień amerykańskich studentów, przeciwstawiał naszym wykonawców, twierdząc, że wyprzedziliśmy ich o całe lata świetlne”.

„Życie Literackie”, 26.03.1972, autor Wojciech Natanson: „Powiedziałem, że zadania młodych aktorów były w przedstawieniu efektowne, ale niezmiernie trudne. W *Weselu*, jak również w *Ślubie* i *Tangu* było to szczególnie widoczne... Niemniej jest w tym *Ślubie* ciekawie pojęta rola Mańki, o której już wspominałem [Joanna Żółkowska], jest także konsekwentna gra Jerzego Radziwiłowicza [Henryk] i sugestywne poddawanie się tej grze Krzysztofa Kolbergera [Władzio]. W *Tangu* najciekawsze wydały mi się role Edka [Lech Michalski] i Eugenii [Iwona Biernacka]... Wyspiański, Witkiewicz, Gombrowicz i Mrozek – to pisarze reprezentujący linię poszukiwań, a więc awangardy. Jest rzeczą logiczną, że reżyser tej miary, co Jarocki [którego świetne realizacje *Paternoster* Kajzara i *Szawców* mamy w pamięci], poddał ich owemu śmiałości i ryzykownemu eksperymentowi”.

Dokumentacja nr 38

[odrębna, ale uzupełniająca poprzednią, dokumentująca wyjazd studentów do USA]: **Ćwiczenia z Szekspira**

Premiera: maj-czerwiec 1972

Układ i reżyseria Aleksander Bardini

Muzyka Maciej Matecki

Opracowanie plastyczne Irena Burke

Przygotowanie muzyczne Irena Klukówna i Roman Smoczyński

Współpraca reżyserska Józef Konieczny

Przygotowanie wokalne Romana Krebsówna

Konsultacja ruchowa Danuta Kuczyk-Szczepańska

Fechtunek Krzysztof Kowalewski

Asystent reżysera Zygmunt Dzieciotowski [Wydz. Reżyserii]

Wykonawcy: Krystyna Adamiec-Kozłowska, Elżbieta Bajon, Iwona Biernacka, Ewa Datkowska-Symonowicz, Urszula Gawryś, Zbigniew Jankowski, Jadwiga Jarmuł, Krzysztof Kolberger, Marek Kondrat, Tomasz Marzecki, Lech Michalski, Rafał Mickiewicz, Andrzej Oksza, Jerzy Radziwiłowicz, Maciej Szary, Joanna Żótkowska

Dokumentacja zawiera:

- afisz
- 6 fotografii 24 cm x 18 cm
- programy i informatory 8 sztuk, w tym program American College Theatre Festiwal
- 4 pisma z podziękowaniami od White House
- 5 pism z Theatre in the Round
- 7 pism z podziękowaniami za występy
- czasopisma i gazety amerykańskie z artykułami dot. spektakli
- korespondencja z rektorem Tadeuszem Łomnickim dotycząca American College Theatre Festiwal
- amerykańskie recenzje

Fragmenty recenzji z prasy amerykańskiej:

„The Washington Post”, Friday 21, 1972: „It was a well-earned standing ovation for Poland’s Warsaw Theater Academy, which presented the most fascinating program, so far, in the American College Theater Festival in two performances yesterday at Kennedy Center. This was a highly unusual, theatrically sophisticated *mélange* titled *Exercises in Shakespeare*. The words were Polish and the scenes listed in the program merely served as taking-off points for improvised variety. The young performers’ resourcefulness provided song, dance and disciplines on high order and, above all, an infectious humor-delight in the sheer doing. The program was created a year ago as graduation exercises for academy [officially the

Aleksander Zelwerowicz State Theatrical Higher School]. Director Jerzy Jarocki's idea, evolved from something else, was «a musical spectacle in which the actor, to whom we have given a dramatic training, can express himself through songs, ballads and pop melodies or can play a part in which singing, ultimately musical movement, plays an essential role"... – by Richard Coe.

Dokumentacja nr 39:

Sofokles **Antyгона**

Premiera 11.12.1972 w Teatrze Małym w Warszawie.

Reżyseria Adam Hanuszkiewicz

Muzyka Maciej Matecki

Wystąpili studenci IV roku PWST: Anna Chodakowska, Halina Rowicka, Halina Śmiela, Marcin Sławiński, Daniel Woźniak, Andrzej Blumenfeld, Mieczysław Hryniewicz, Wojciech Górniak i inni. Jako Terejzjasz Kazimierz Opaliński, jako Kreon Adam Hanuszkiewicz.

Dokumentacja nr 42:

Henryk Ibsen **Nora**

Premiera w czerwcu 1973 roku w Teatrze Dramatycznym w Warszawie.

Reżyseria Gustaw Holoubek

Kierownik literacki Jerzy Koenig

Choreografia Wanda Szczuka

Scenografia Irena Burke

Wystąpili studenci IV roku PWST: Halina Rowicka, Daniel Woźniak, Halina Śmiela, Wojciech Szymański, Andrzej Blumenfeld.

Dokumentacja nr 54:William Szekspir ***Zimowa opowieść***

Premiera 31.03.1977. Grane w Teatrze Współczesnym w Warszawie.

Reżyseria Zofia Mrozowska

Muzyka Maciej Matecki

Scenografia Ryszard Grajewski

Wystąpili studenci IV roku PWST: Marcin Troński-Szalawski, Michał Anioł, Stanisław Górka, Cezary Morawski, Karol Gruza, Jacek Czyż, Marek Prałat, Grażyna Szapołowska, Maria Mamona, Hanna Kula, Mirosława Nyckowska.

Fragment recenzji:

„Literatura”, 28.04.1977, autor Tomasz Raczek: „Ostatnią premierę Teatru Współczesnego trzeba nazwać niezwykłą i szczególnie interesującą. Niezwykłą dlatego, że jest to przedstawienie dyplomowe studentów wydziału aktorskiego warszawskiej PWST. Dlaczego szczególnie interesująca – postaram się opowiedzieć. *Zimową opowieść* przygotowali studenci pod kierunkiem Zofii Mrozowskiej. Trzeba tu podkreślić skromność i subtelność pani Profesor... Udało się bowiem stworzyć przedstawienie prawdziwe, szczerze, naturalne, organicznie związane z psychiką młodych aktorów – po prostu – ich przedstawienie...”.

Dokumentacja nr 76:

Złe zachowanie, na podstawie musicalu Thomasa „Fatsa” Wallera ***Ann’t Misbehavin***.

Premiera 27 listopada 1984 roku. Grane w Teatrze Ateneum w Warszawie.

Reżyseria Andrzej Strzelecki

Choreografia Janusz Józefowicz [PWST]

Asystent reżysera Bożena Suchocka

Wystąpili: Leszek Abrahamowicz, Wiesław Bednarz, Mariusz Czajka, Małgorzata Dewejko, Maciej Godlewski, Tomasz Górecki, Janusz Józefowicz, Katarzyna Kozak, Anna Majcher, Agnieszka Paszkowska, Wojciech Paszkowski, Piotr Siwkiewicz, Bożena Suchocka.

Do dokumentacji dołączono video z nagraniem spektaklu i płytę DVD.

Fragmety recenzji:

„Szpilki”, autor Marek Kwiatkowski: „Nareszcie Warszawa doczekała się sensacji! I to za sprawą młodych aktorów: IV rok PWST pokazał przedstawienia dyplomowe – scenariusz teatralny opracowany i wyreżyserowany przez Andrzeja Strzeleckiego. Na czym polega niezwykłość tego spektaklu? Zacząć należałoby od pomysłu organizującego całość. Strzelecki nie bawił się w opowiadanie historyjek, gdzie siłą rzeczy muszą być role i epizody. Zamiast tego zaproponował wykonawcom kreacje zbiorową – obraz pokolenia, jego problemów i troski, chwil zwątpienia i trudnej nadziei, że jednak mimo wszystko da się w życiu coś zrobić sensownego...”

„Życie Literackie”, 21.07.1985: „*Złe zachowanie* – słynne już przedstawienie dyplomowe studentów warszawskiej PWST, przygotowane przez Andrzeja Strzeleckiego w Teatrze Ateneum – wygrało następny festiwal. W IV Ogólnopolskim Festiwalu Sztuk Dziecięcych i Młodzieżowych spektakl obok nagrody zespołowej obdarowano laurami za reżyserię, choreografię, scenografię i opracowanie muzyczne”.

„Życie Literackie”, 20.01.1985, autora BETA: „W teatrach coś drgnęło. Wydarzeniem nie byle jakim i radosnym jest decyzja Janusza Warmińskiego, dyrektora Ateneum, zaproszenia Andrzeja Strzeleckiego ze *Złym zachowaniem*. Jest to znakomity musical zrobiony jako przedstawienie dyplomowe studentów IV roku PWST w Warszawie...”

Dokumentacja nr 60:

Ćwiczenia z romantyzmu

Premiera w kwietniu 1979. Grane w Teatrze Dramatycznym.

Wybór tekstów i reżyseria Gustaw Holoubek

Scenografia Irena Burke

Konsultacja wymowy Krystyna Mazur

Asystent reżysera Marek Kondrat

Wystąpili: Magdalena Kumor, Joanna Pacuła, Henryk Głębicki, Liliana Głąbczyńska, Iwona Głębicka, Maciej Kujawski, Paweł Łęski i inni.

Dokumentacja nr 71:

Aleksander Fredro **Mąż i żona**

Premiera w lutym 1983. Grane w Teatrze Żydowskim w Warszawie.

Reżyseria Jan Świdorski

Scenografia Maria Teresa Jankowska

Wystąpili: Maciej Orłoś, Sławomir Orzechowski, Piotr Furman, Ireneusz Kuciński, Maria Gładkowska, Małgorzata Józwiak, Grażyna Wolszczak, Tatiana Kotodziejska.

ORYGINALNE, NIEPUBLIKOWANE MASZYNOPISY SZTUK

to wartościowa kolekcja ok. 3 000 woluminów, spośród których wybrano i przygotowano do digitalizacji 160 egzemplarzy, na których cyfryzację ostatecznie nie wystarczyło środków w projekcie. Natomiast udało się zdigitalizować wszystkie maszynopisy stanowiące część teczek spektakli, co oznacza powiększenie się cyfrowego zasobu o ponad sto pozycji.

Wybrane, przykładowe maszynopisy do przyszłej digitalizacji:

Leon Schiller *Lud śpiewa* [sygn. A.887]

Egzemplarz z odręcznymi uwagami Leona Schillera. Maszynopis bez daty. Brak w bazie internetowej ZAIKS i Encyklopedii Teatru Polskiego.

Stanisław Piętaś *Wieczory prowincjonalne* [sygn. A.300]

Rękopis. Data – 1945. W katalogu Biblioteki Narodowej brak tego tytułu. Brak w bazie internetowej ZAIKS i Encyklopedii Teatru Polskiego.

Stanisław Piętaś *Zaręczyny w Nadolinie* [sygn. A.269]

Rękopis bez daty. W katalogu Biblioteki Narodowej brak tego tytułu. Brak w bazie internetowej ZAIKS i Encyklopedii Teatru Polskiego.

Antoni Cwojdzński *Polski pilot w Anglii* [sygn. A.417]

Maszynopis. Na stronie tytułowej – „Copyright 1945, by Antoni Cwojdzński. All rights reserved”. Zawiera odręczne nuty i słowa piosenek. W Polsce nie ukazało się drukiem. Brak w bazie internetowej ZAIKS i Encyklopedii Teatru Polskiego.

William Shakespeare *Burza* [sygn. A.83]

Tłumaczenie: Czesław Jastrzębiec-Kozłowski. Brak w bazie internetowej ZAIKS i Encyklopedii Teatru Polskiego. Wystawiono prawdopodobnie tylko raz, w Łodzi w 1947 r. [wg Encyklopedii Teatru Polskiego].

Jean Anouilh *Pasażer bez bagażu* [sygn. A.52]

Maszynopis bez daty.

Tłumaczenie: Bohdan Korzeniewski – w Polsce nie ukazało się drukiem.

Tennessee Williams *Chcę słuchać twoich słów szemrzących jak deszcz*

[sygn. M.15282]

Maszynopis bez daty.

Tłumaczenie: Wanda Urstein i Tadeusz Żeromski – w Polsce nie ukazało się drukiem. Brak w bazie internetowej ZAIKS i Encyklopedii Teatru Polskiego.

NAGRANIA VIDEO: KASETY VHS ORAZ PŁYTY DVD I CD

to kolekcja zawierająca rejestracje spektakli dyplomowych, ale także egzaminów semestralnych, zajęć ze studentami, warsztatów, dokumentacja życia naukowego i społecznego uczelni (inauguracje i zakończenia roku akademickiego, fuksówki, Międzynarodowe Festiwale Szkół Teatralnych, konferencje i jubileusze, spotkania z wybitnymi artystami i twórcami, różnorodne wydarzenia artystyczne).

Nagrania z egzaminów i zajęć obejmują przedmioty wykładane na uczelni, takie jak aktorstwo, sceny dialogowe, ruch sceniczny, plastyka ruchu, taniec, piosenka, technika mowy, impostacja głosu, reżyseria, prowadzone przez aktorów, reżyserów, teatrologów i wielu wybitnych pedagogów (Jan Englert, Teresa Budzisz-Krzyżanowska, Piotr Cieślak, Agnieszka Glińska, Jadwiga Jankowska-Cieślak, Jacek Jarzyna, Janusz Józefowicz, Andrzej Strzelecki, Wiesław Komasa, Anna Seniuk, Zofia Kucówna, Andrzej Łapicki, Grażyna Matyszkiewicz, Katarzyna Skarżanka, Krystyna Mazur, Krzysztof Orzechowski, Wojciech Malajkat, Jan Skotnicki, Waldemar Śmigasiewicz).

Przykłady nagrań audiowizualnych [z kaset video i płyt DVD]

znajdujących się w zbiorze:

- Wigilia w PWST [1988] / VHS
- Pobyt studentów i wykładowców PWST w USA [1992]/VHS
- Występ na Kongresie Rytmiki w Genewie [1999 r.] / opiekun i wykładowca Barbara Gruberne-Bernacka / VHS
- Uroczysta sesja poświęcona 70-leciu Wydziału Reżyserii [2004]
- Konferencja naukowa „Studencki ruch teatralny w Polsce” [2004]
- Spotkanie z Christopherem Hamptonem [2006]
- Prezentacja tańców ze sztuk Teatru no oraz warsztaty / pokaz tańców Kanze Hideo, Kanze Tetsunojo, Shimizu Kanji i in.
- Warsztaty Aikido
- Warsztaty ruchowe „Clowning” / Moshe Lohen
- Jerzy Grotowski – 20 lat po... / z udziałem Leszka Kolankiewicza, Piotra Cieplaka, Mai Komorowskiej, Zbigniewa Osińskiego i in.
- Jubileusz 30-lecia Wydziału Wiedzy o Teatrze [2006]
- Evviva l'arte – seria spotkań / Andrzej Wajda, Joanna Szczepkowska, Hugo Bader, Anda Rottenberg, Agata Tuszyńska, Wojciech Pszoniak, Piotr Fronczewski i in.
- Warsztaty z Wieniaminem Filsztyńskim
- Konferencja „On, Łomnicki” [2007]
- Wykład otwarty Wiesława Myśliwskiego
- Spotkania z okazji Międzynarodowych Festiwali Szkół Teatralnych / Andrzej Seweryn, Felice Ross, Lech Górczyński, Jan Kaczmarek, Dea Loher, Otha Shogo, Lew Sundsrem i in.
- Wykłady Giovanniego Pampiglione [2007]
- Sympozjum Naukowe Wydz. Reżyserii na temat Kordiana / Jarosław Kilian, Ignacy Gogolewski, Jan Englert, Kazimiera Szczuka, Artur Tyszkiewicz, Dariusz Kosiński [2009]

Przykłady zdigitalizowanych nagrań VHS:

V.142 [Dok. 111]: Aleksander Fredro *Gwałtu co się dzieje*

reżyseria Anna Seniuk, muzyka Maciej Matecki, scenografia Józef Napiórkowski, choreografia Emil Wesotowski. Premiera 8 kwietnia 1995. Wystąpili studenci IV roku PWST: Ewa Konstancja Bułhak, Artur Janusiak, Anna Ułas, Kinga Szymaniak, Piotr Adamczyk, Joanna Benda, Adam Woronowicz [II rok WA], Jan Kozikowski, Michał Żebrowski, Maciej Wierzbicki [III rok WA], Jacek Rozenek, Marzena Gryzińska, Sylwia Zmitrowicz.

V.137 [Dok. 117]: *Historia Jakuba wg III cz. Akropolis Stanisława Wyspiańskiego*

reżyseria Piotr Cieplak, scenografia Justyna Łagowska, muzyka Zespół Kormorany. Premiera 6 listopada 1996. Wystąpili studenci IV roku Akademii Teatralnej: Adam Dzienis, Elżbieta Stelmach, Andrzej Dąbrowski, Adam Woronowicz, Borys Jaźnicki, Sylwia Nowiczewska, Anna Szczerbińska, Marcin Kocela, Katarzyna Kwiatkowska, Marek Włodarczyk, Edyta Łukaszewska, Tomasz Zięcik, Karina Kunkiewicz, Monika Krzywkowska, Marcin Dorociński.

V.178 [Dok. 120]: Stanisław Ignacy Witkiewicz *W małym dworku*

reżyseria Jan Englert, asystent reżysera Jacek Jarzyna, scenografia Małgorzata Grabowska, charakteryzacja Janusz Tasakowski. Premiera w listopadzie 1997. Wystąpili studenci IV roku Akademii Teatralnej: Anna Moskal, Katarzyna Taracińska, Kinga Ilgner, Monika Pęcikiewicz, Alicja Szymańska, Monika Kwiatkowska, Karolina Dryzner, Maciej Wojdyła, Mariusz Krzemiński, Przemysław Kaczyński, Marcin Przybylski, Arkadiusz Janiczek, Dominik Łoś, Rafał Mohr, Waldemar Błaszczyk, Radosław Elis.

V.321 [Dok. 130]: *Mąż i żona: ćwiczenia z Fredry [dyplom aktorski]*

reżyseria Aleksandra Górka, asystent reżysera Antoni Ostrouch, scenografia, kostiumy Aleksandra Piechór, opracowanie muzyczne Mirosław Jastrzębski. Premiera w październiku 2000. Wystąpili studenci

IV roku Akademii Teatralnej: Borys Szyc, Michał Sieczkowski, Ewelina Żak, Aleksandra Wróblewska, Dariusz Wnuk, Grzegorz Niedbalik, Ewa Adruszkiewicz, Małgorzata Oracz.

V.351 (Dok. 135): *A wódki nie starczy...*

wg *Idioty* Muzy Pavlovej, tłumaczenie Wacława Komarnicka, *Gorących uczuć* Eugeniusza Pietrova i *Ilji Ilfa*, tłumaczenie René Śliwowski, *Zbrodni i kary* Mihaila Mihajloviča Zoščenki, reżyseria Tomasz Grochoczyński, Cezary Morawski, scenografia Wiesław Janasz, oprac. muzyczne Mirosław Jastrzębski. Premiera w lutym 2002. Wystąpili studenci IV roku Akademii Teatralnej: Wojciech Solarz, Piotr Łukaszczyk, Patrycja Szczepanowska, Przemysław Chojęta, Kamilla Baar, Dorota Rubin, Robert Jarociński, Maciej Marczewski, Leszek Lichota, Klaudiusz Kaufman, Marcin Kwaśny, Piotr Łukaszczyk, Anna Gryszkówna, Aneta Todorczuk, Michał Żurawski.

V.430 (Dok. 141): *Willy Russell W piątek wieczorem*

tłumaczenie Agnieszka Hein, reżyseria Agnieszka Glińska, scenografia, kostium Aleksandra Buczkowska, asystent reżysera Łukasz Wiśniewski. Premiera 6 i 7 października 2003. Występują studenci IV roku Akademii Teatralnej: Paulina Chruściel, Magdalena Karel, Teresa Branna, Katarzyna Ankudowicz, Anna Maria Buczek [III r. WA], Jakub Wieczorek [II r. WA], Maciej Zakościelny, Marcin Sitek, Cezary Łukaszewicz, Modest Ruciński, Mateusz Damięcki, Wojciech Żotądkowicz [II r. WA].

V.430 (Dok. 142): *Pedro Calderon de la Barca Księżniczka na opak wywrócona*

tłumaczenie Jarosław Marek Rymkiewicz, reżyseria Anna Seniuk, scenografia, kostium Diana Marszałek, muzyka Maciej Matecki. Premiera 20 października 2003. Występują studenci IV roku Akademii Teatralnej: Agata Meilute, Maciej Wyczański, Magdalena Rózcza, Andrzej Młynarczyk, Katarzyna Małolepsza, Tomasz Błasiak, Jakub Sewerynik, Andrzej Hausner, Magdalena Górską.

INFORMACJA UZUPEŁNIAJĄCA

Materiały multimedialne w zbiorach specjalnych biblioteki obejmują także gromadzone i wykorzystywane do celów dydaktycznych filmy fabularne, dokumentalne, oświatowe, spektakle teatralne, baletowe, operowe, kabarety, koncerty, programy telewizyjne itp., np.:

- *Ja, komediant* – mówi Tadeusz Łomnicki [1994]
- Gustaw Holoubek: fragmenty Wielkiej Improwizacji oraz jego ról filmowych
- *Notacje: mój teatralny świat*, bohaterka programu Anna Kuligowska-Korzeniewska [2009]
- *Osterwa*, program TVP [1997], zawierający nagrania z Aleksandrem Zelwerowiczem, Leonem Schillerem, udział wzięli Tadeusz Łomnicki, Gustaw Holoubek, Barbara Osterloff i in.
- *Zelwerowicz*, TVP [1998]
- Czarna seria: Polska Szkoła Dokumentu [2008], reż. Tadeusz Sobolewski
- *Dejmek Kazimierz: Teatr i polityka – Dziady 1967/68* [1991]
- *Godzina Teatru*, film dokumentalny poświęcony aktorom polskim, reż. Ludwik Perski, Stefan Treugutt
- Humor w PRL-u: propaganda PRL-u, skecze, kabarety nakręcone przez operatorów Polskiej Kroniki Filmowej od lat 50-tych do 80-tych, WFDiF [2007]
- Kabaret Starszych Panów, DVD
- Kabaret Szpak, TVP [2006]
- Kabaret Dudek, TVP [2006]
- Kabaret TEY, Archiwalia TVP 1969-1989, TVP [2007]
- *Still alive*, film o Krzysztofie Kieślowskim [2005]
- 47 Krakowski Festiwal Filmowy, PWSFTiT, TVP Kultura [2007]
- Filmy dokumentalne, reż. Marek Piwowski, Polskie Wydaw. Audiowizualne
- *Tadeusz Różewicz*, TVP [2000]

TAŚMY 35 MM

to zbiór 19 taśm [207 minut nagrań], którego wartość i zawartość pozostawała nieznana, ponieważ Biblioteka nie posiadała odpowiedniego, profesjonalnego sprzętu ani środków do ich opracowania – obejrzenia, opisu, skatalogowania ani udostępniania. Dopiero projekt digitalizacji i współpraca w ramach projektu z Wytwórnią Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie umożliwiła poznanie ich zawartości, zinwentaryzowanie, włączenie do bazy danych. Są to unikatowe nagrania z lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych, wykonane przez WFD, zawierające egzaminy i występy studentów, obecnie znanych aktorów, przedstawienia dyplomowe, materiały związane z profesorem Ludwikiem Sempolińskim i jego pracą ze studentami.

Przed przystąpieniem do digitalizacji powstał spis taśm, na podstawie opisów znajdujących się na opakowaniach:

1. **Porgy and Bess**, kopia lawendowa dźwiękowa, Wytwórnia Filmów Dokumentalnych [WFD]
2. Ludwik Sempoliński, **Jubilat**, jubileusz 40-lecia, 23.03.1960, kopia dźwiękowa WFD
3. Ludwik Sempoliński z H. Krukowskim, sceny z filmu **O czym się nie mówi**
4. PWST **Nowe pokolenie** – wymiana zagraniczna, dyplom 1963/64, fragment Kroniki Filmowej **Od kankana do twista**, IV rok PWST – dyplom J. Englert, M. Opania, WFD
5. **Mistrz i jego uczniowie**, IV rok, przedstawienie dyplomowe, fragment Kroniki Filmowej: J. Żelnik, A. Dymiszówna, A. Śląska, A. Seweryn, A. Gordon, WFD
6. **Charlie: Sempoliński**, kopia obrazu i dźwięku, WFD
7. **Raz, dwa, trzy**, kopia obrazu, WFD
8. **Lunio: Sempoliński**, kopia obrazu, WFD
9. **Pan Profesor: Żołnierz królowej Madagaskaru**, II akt: M. Kociniak, A. Godlewska, A. Szajewski, WFD

10. **Pan Profesor: Ostatni wąsik**, I akt, K. Rudzki i studenci: B. Łazuka, K. Kowalewski, WFD
11. **Sempoliński: Wodzirej**, kopia dźwiękowa, WFD
12. **Raz, dwa, trzy**, akt I: studenci PWST podczas występów przed Prof. Sempolińskim; P. Fronczewski śpiewa „Płaszcz”, Anita [...] i M. Glinka „Big Beat”, A. Raczuk „Dookoła noc się stała”, WFD
13. **PWST: rok 1969/1970**, Taśma magnetyczna perforowana 35 mm, Magnetic Film
14. **PWST: rok 1952** [50 m kopia niema]; 1954 [65 m, lekcja]; 1958 [53 m, dyplom]; 1959 [60 m, dyplom]; 1961 [30 m, lekcja]; 1963 [75 m, dyplom]; 1965 [60 m, dyplom]
15. [Brak opisu], taśma 35 mm
16. Studenci IV roku Wydziału Aktorskiego PWST: rok 1969/1970, kopia obrazu, WFD
17. Studenci IV roku Wydziału Aktorskiego PWST: rok 1969/1970, kopia obrazu i magnetyczna
18. L.S.: z materiałów, Janowska, Sempoliński, Kwiatkowska, Halama
19. Pan Sempoliński: 60 lat. Jubileusz mistrza, WFD

PODSUMOWANIE

Zbiory zdigitalizowane i transferowane na nowe formaty oraz pozostałe do opracowania

1. Teczki z dokumentacją dyplomową
 - wykonano: 59 (2792 skany)
 - pozostało: 161 oraz nowe
2. Nagrania video na kasetach VHS
 - wykonano: 200 (492 godz.)
 - pozostało: 114
3. Nagrania video na płytach
 - wykonano: 746
 - pozostało: ok. 1750
4. Nagrania dźwiękowe i dokumentacja fotograficzna na płytach CD
 - wykonano: 28
 - pozostało: 5
5. Maszynopisy
 - wykonano: 22 (1184 skany; wyłącznie ze zdigitalizowanych teczek z dokumentacją spektakli)
 - pozostało: ok. 2800

PLAN PRZYSZŁEJ DIGITALIZACJI

W kolejnych etapach digitalizacji konieczne wydaje się w pierwszej kolejności dokończenie cyfryzacji materiałów wyselekcjonowanych do pierwszego etapu, których nie udało się zdigitalizować z powodów finansowych (wydatki okazały się wyższe niż pierwotnie zakładał projekt) – tj. dokumentacji spektakli dyplomowych, zbiorów audiowizualnych oraz maszynopisów, jako oryginalnych teatraliów, niewydanych formalnie, otrzymywanych na przestrzeni wielu lat z teatrów, ZASP-u, Agencji Teatralnej i Filmowej ZAIKSU, Agencji Autorskiej, od prywatnych darczyńców.

Następnie, w zależności od możliwości finansowych, digitalizacja objęłaby:

1. ok. **100–200 tekstów sztuk** (w tym farsy, komedie, wodewile, sztuki ludowe itp.) z rzadkich, starych i nietypowych wydawnictw (z XIX i początków XX wieku, starodruków sprzed 1800 roku) oraz tych egzemplarzy i rękopisów, na których są odręczne adnotacje i uwagi reżyserskie twórców. W tym zbiorze znajdują się mało znane lub nieznane dramaty, różne formy i utwory sceniczne, wydawane m.in. przez: Warszawa: Księgarnia Jana Fiszera; Lwów: Księgarnia H. Altenberga; Lwów i Warszawa: Księgarnia Polska Bernarda Połonieckiego; Księgarnia A. Cybulskiego w Poznaniu; Nakładem Drukarni św. Wojciecha w Poznaniu; Warszawa: Księg. W. Jakowickiego; Wilno: Nakł. Koła Krajoznawczego Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Wilnie; Katowice: Wydaw. „Odrodzenie” (T. Nalepa i S-ka); Warszawa: Gebethner i Wolff; Petersburg: Br. Rymowicz; Lwów: Nakł. Komitetu Wydawnictw Dziełek Ludowych; Wrocław–Warszawa: Książnica Atlas; wychodzące w seriach/cyklach: Teatr Dla Młodzieży Męskiej, Scena Wileńska, Teatr Ludowy, Biblioteka Teatrów Amatorskich, Teatr Dla Wszystkich, Naród Sobie, Biblioteka Miłośników Sceny, Serja Ludoznawcza itp.

Przykładowe tytuły sztuk w/w wydawnictw:

- Kazimierz Króliński, Urlopnik: sztuka w 3 odstępach dla teatrów włościańskich [1907]
- Henryk Houben, Żelazna maska: dramat romantyczny w 4 odstępach z czasów Ludwika XIV [1928]
- Zmartwychwstanie, czyli Nieboszczyk z urojenia. Komedja w 2 aktach [1922]
- J.S. Pobratymiec, Zrękowiny u Druzgały: obrazek ludowy ze śpiewami w 1 odśtonie
- J. Pobratymiec-Płatkowski, Wróżby na Świętego Jędrzeja: obrazek ludowy ze śpiewami i tańcami w 2 aktach
- Labor, Węzeł gordyjski: komedya w 5 aktach [1893]
- Dzieła dramatyczne Woyciecha Bogustawskiego, t. 1–8 [1820]
- Dzieła Józefa Korzeniowskiego, wydanie zupełne pod kierunkiem Redakcyi „Kłósów” [1873]

2. Wyselekcjonowane egzemplarze z dawnych tzw. „egzemplarzy reżyserskich”, czyli prac studentów z Wydziału Reżyserii PWST.

Były to prace semestralne, egzaminacyjne, wstępne, oceniane przez wielu wybitnych wykładowców m.in. Bohdana Korzeniewskiego czy Edwarda Csató. Poza opracowaniami reżyserskimi i krytycznoliterackimi zawierają one projekty scenograficzne, projekty kostiumów, uwagi sceniczne, adnotacje, rozprawy dotyczące wybranych tekstów itp. Jest to zbiór zamknięty (obecnie Biblioteka nie otrzymuje takich prac semestralnych).

3. Prace magisterskie, które początkowo gromadzone były nieobowiązkowo i niesystematycznie (obecnie obligatoryjnie).**4. Prace licencjackie, będące zbiorem tworzonym od niedawna.**

- 5. Wybrane cimelia i supercimelia (wydawnictwa stare, rzadkie, cenne),** po sprawdzeniu, czy nie są już zcyfryzowane przez inne biblioteki w Polsce [FCB, Polona].
- 6. Wybrane z różnych rodzajów zbiorów specjalnych materiały rzadkie, potrzebne i cenne dla procesu dydaktycznego uczelni:** teksty piosenek, libretta, musicale, operetki, wodewile, wydawnictwa nutowe, w tym np. подарowany bibliotece przez prof. Ludwika Sempolińskiego, odręcznie spisany, zbiór tekstów piosenek i nut, teksty + nuty piosenek Agnieszki Osieckiej, Wojciecha Młynarskiego, Kabaretu Starszych Panów i inne. Zbiór nut i tekstów piosenek tworzony jest w Bibliotece od przeszło 70 lat. Obejmuje między innymi:
- kolekcje wydawnictw ciągłych: np. „Śpiewamy i tańczymy” [wyd. PWM], kwartalnik „Zagraj to sam [wyd. Studio Bis]
 - rękopisy nutowe i tekstowe wystawionych spektakli muzycznych z teatrów
 - rękopisy nut – muzyka poważna i rozrywkowa
 - przedwojenne i powojenne, jedno- i wielotomowe wydawnictwa nutowe
 - musicale
 - śpiewniki [tysiące nut i tekstów piosenek]
 - płyty CD, płyty analogowe z muzyką poważną i rozrywkową.

**CYFROWA RESTAURACJA UNIKATOWYCH ZASOBÓW
BIBLIOTEKI AKADEMII TEATRALNEJ – część 1 kolekcja warszawska**

Autor

Ewa Tarkowska

kierownik Biblioteki Akademii Teatralnej w Warszawie

Redakcja i korekta

Monika Krawul

Redakcja pod kątem dostępności

Anna Lach

Opracowanie graficzne

Marta Lachowska

WARSZAWA

Publikacja dofinansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą Społeczna Odpowiedzialność Nauki / Doskonała Nauka – Wsparcie dla bibliotek naukowych; nr projektu **SONB/SP/549669/2022**; kwota dofinansowania 223 300,00 zł całkowita wartość projektu 248 300,00 zł. Tytuł projektu: Cyfrowa restauracja unikatowych zasobów Biblioteki Akademii Teatralnej.

Ministerstwo
Edukacji i Nauki